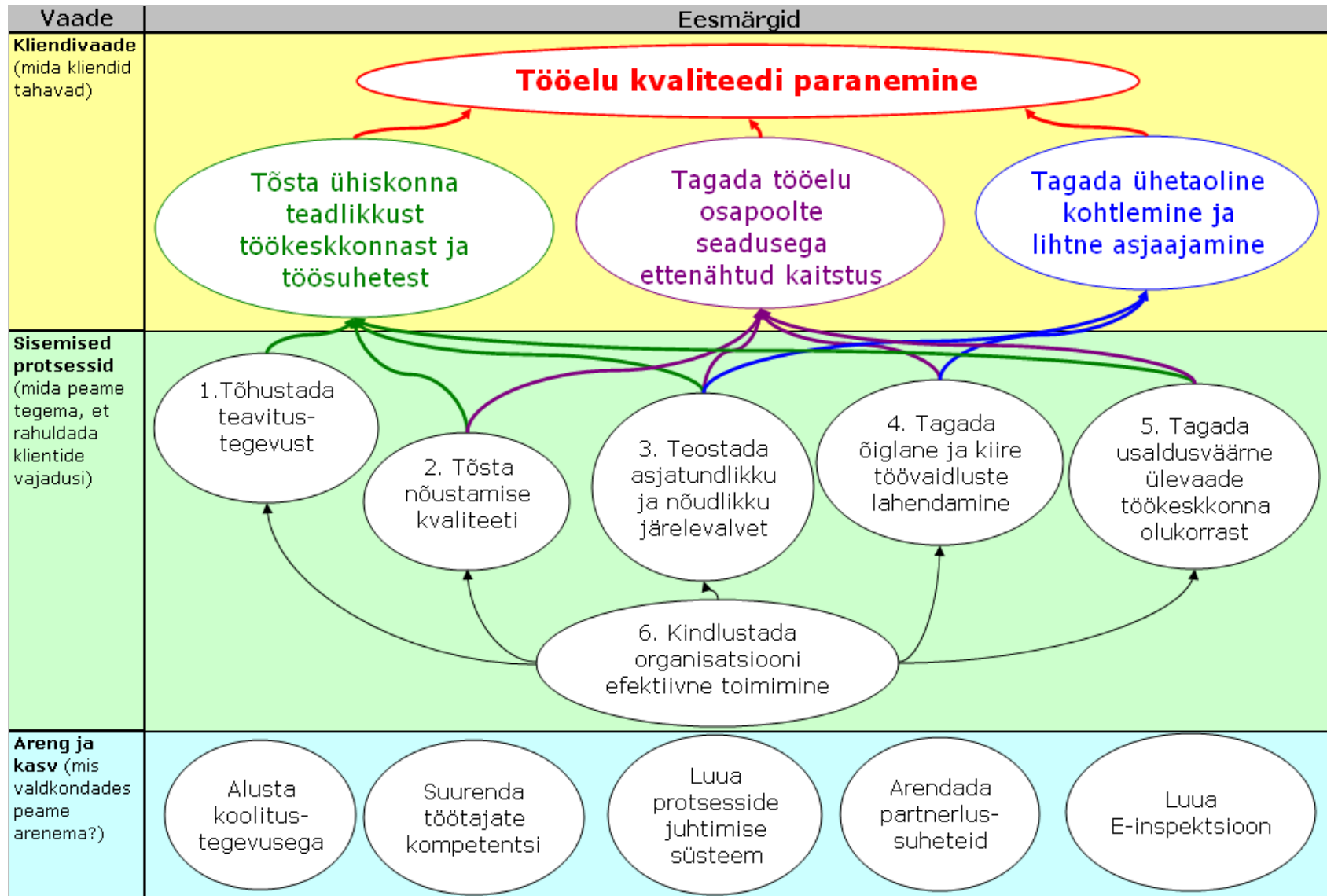

Tööinspektsiooni tegevuste ja töökeskkonna ülevaade

2010

Organisatsiooni toimimine

Järelevalve

Töövaidlused

Nõustamine

Teavitatus

Areng

Kokkuvõte

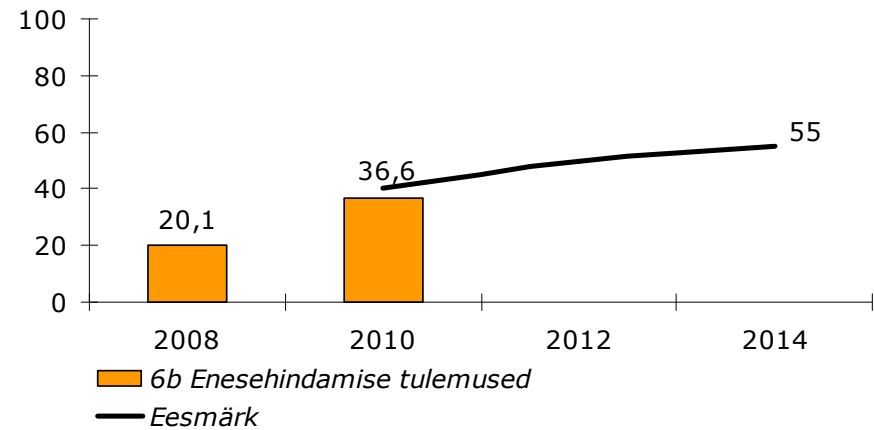
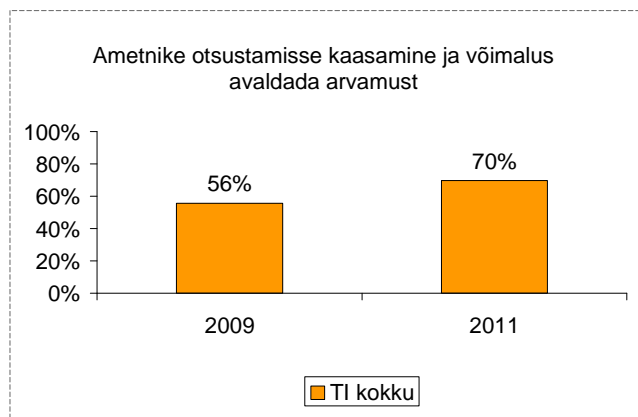
1. Kindlustada organisatsiooni efektiivne toimimine

Eesmärk:

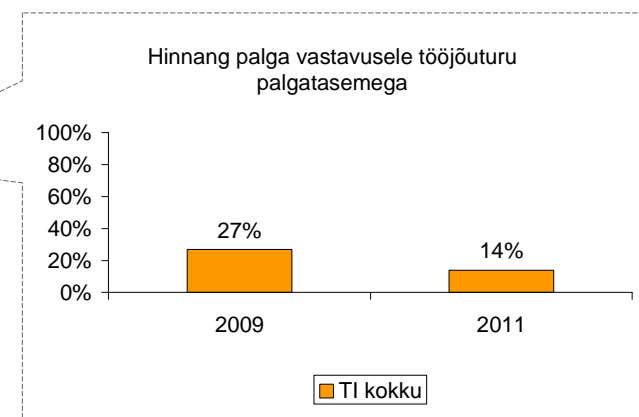
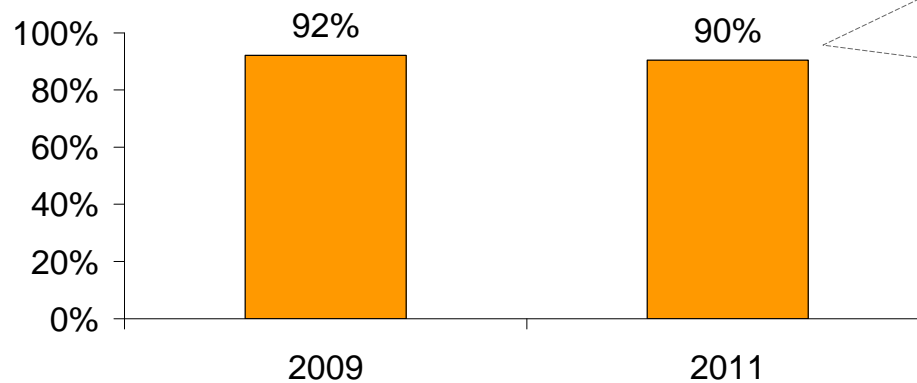
Organisatsiooni korraldus on selge,
optimaalse ressursikasutusega ning
otsustusprotsess on töötajaid kaasav.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

Ametnike rahulolu tööga tervikuna

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

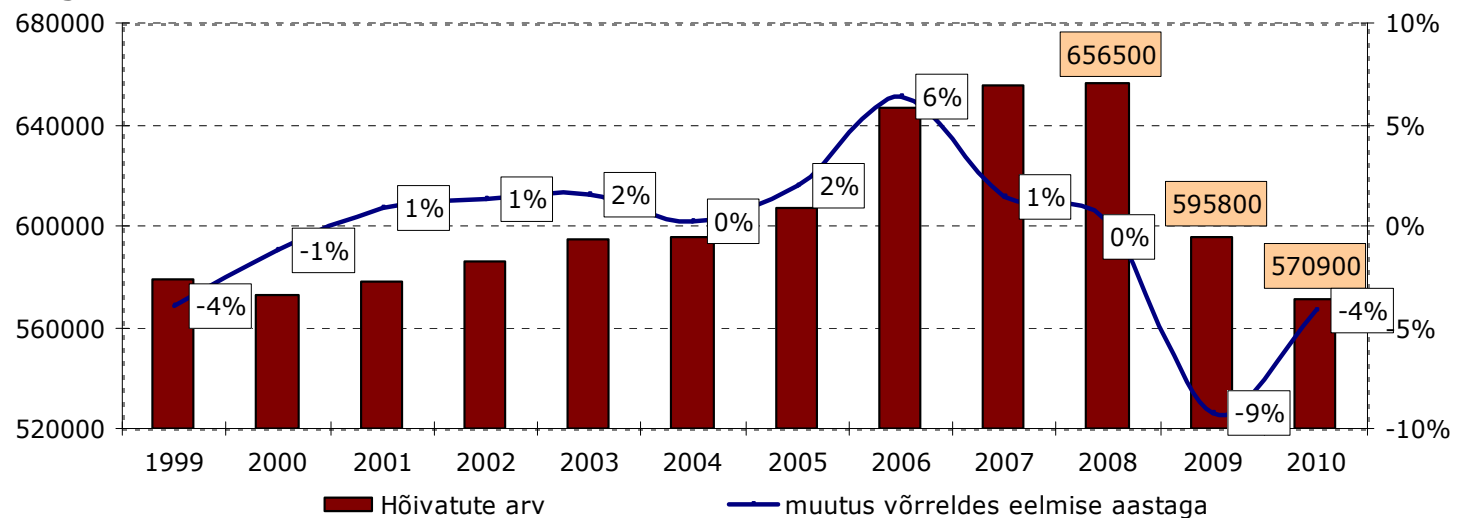
- Tegevuskeskkonna hindamine (CAF, PEST)
- Arengukava arendamine ja kinnitamine
- Juhtkonna arutelud kõigi töötajatega
- Raamatupidamise ümberkorraldamine
- Dokumendihalduse uuendamine
- ISKE juurutamine
- Töökeskkondade parendamine (Tartu Pärnu, Tallinn)

Töökeskkonna olukord

Töeteravishoiu ja tööohutuse järelevalve valdkonna tegevust 2010.a tervikuna mõjutas jätkuvalt 2009.aastal süvenenud majanduslangus ning sellest tulenev vähenev ettevõtete ning tööga hõivatute arv.

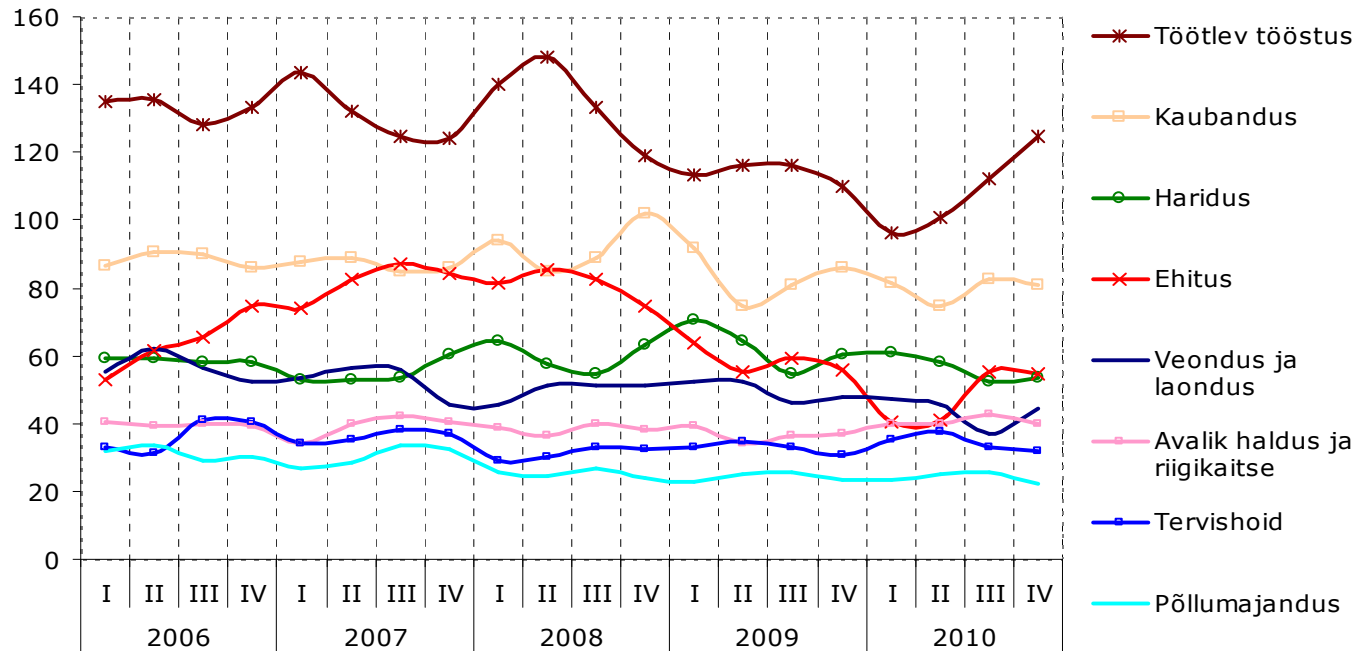
Tööga hõivatud 15-74 aastased

Vaatamata negatiivsele trendile hõivatute arvus aastate võrdluses, oli 2010. a teises pooles siiski märgata ka mõningast hõivatute arvu kasvu suurimates tegevusvaldkondades.

Hõivatute arv suuremates tegevusvaldkondades kvartalite lõikes

2. Teostada asjatundlikku ja nõudlikku järelevalvet

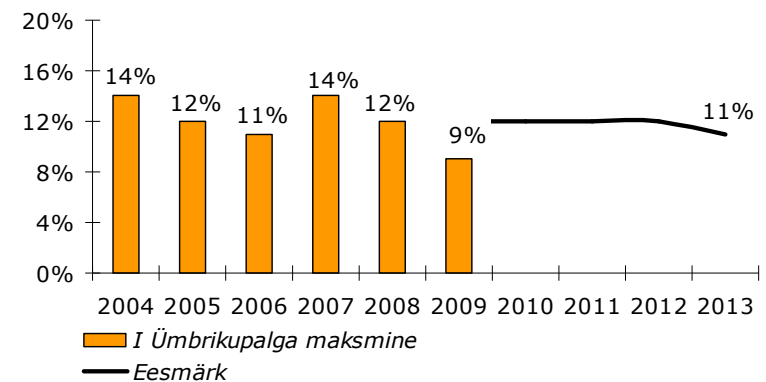
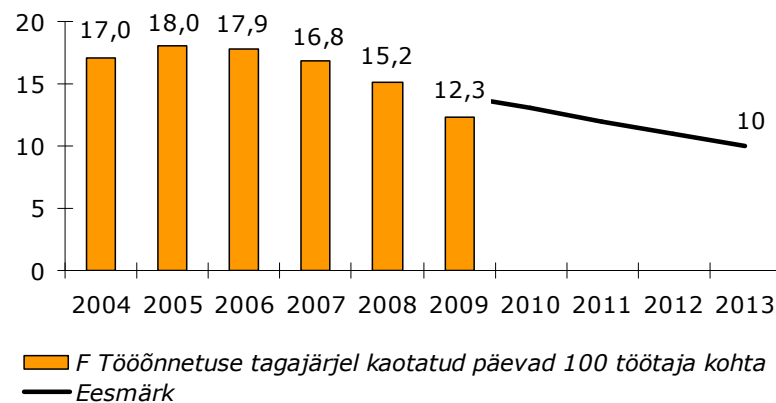
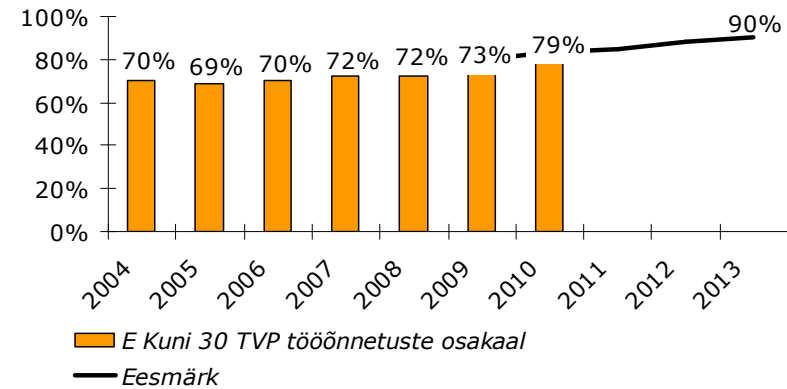
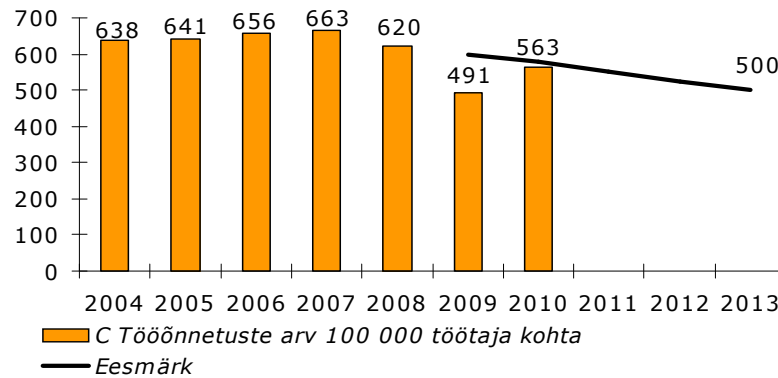
Eesmärk:

Järelevalvega on hõlmatud enamus tööandjatest.

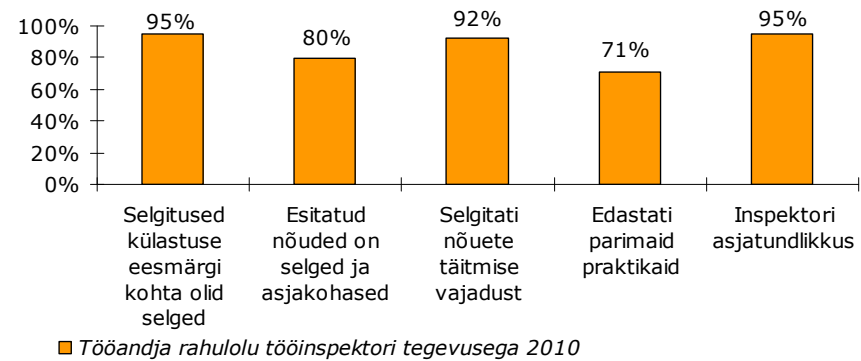
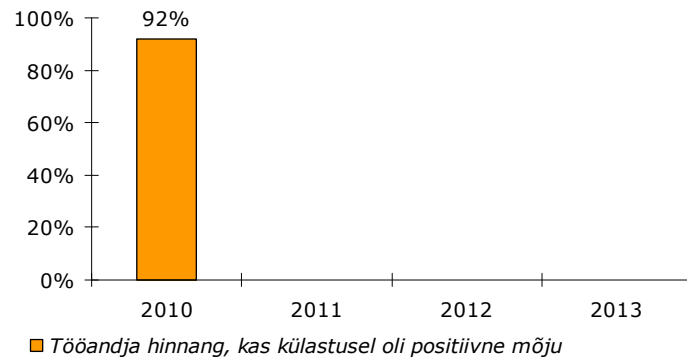
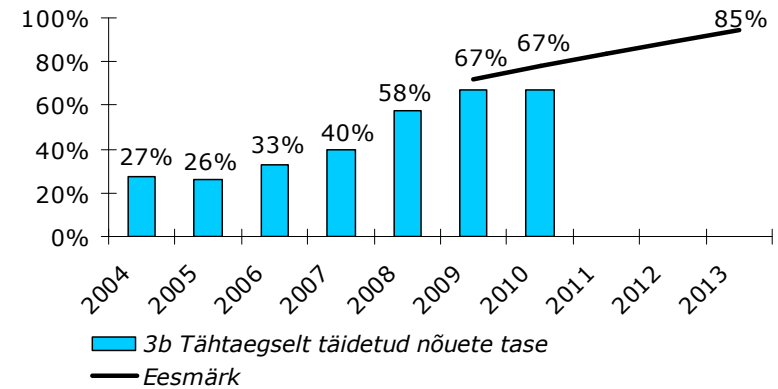
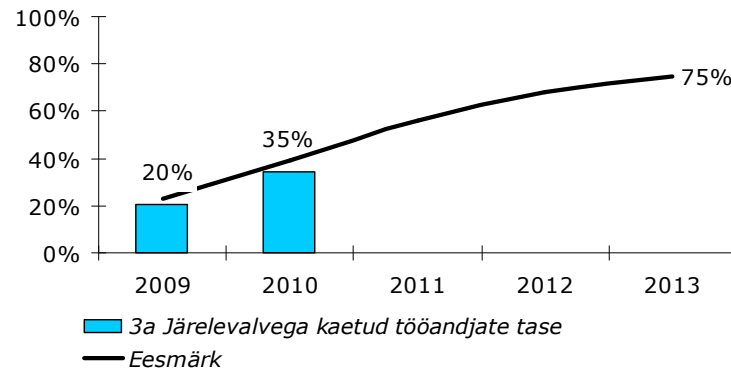
Järelevalve käigus esitatud nõuded on asjakohased ja olulised ning tööandjad on motiveeritud neid tähtaegselt täitma.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

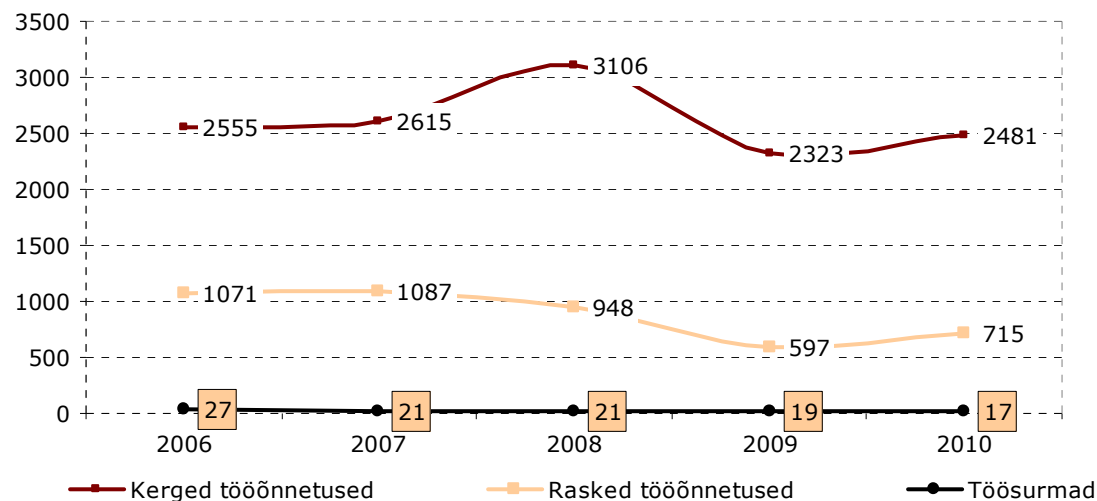
Saavutatud tulemused ja eesmärgid

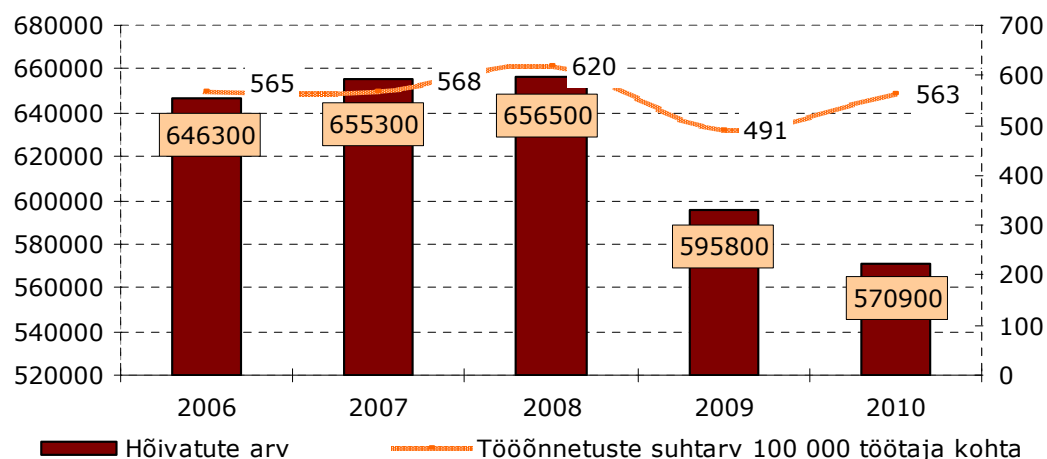
Tööõnnetused

Tööinspektsioonile teatati **3213** tööõnnetusest (2009.a – 2939).

Registreeritud tööõnnetused raskusastme lõikes 2006-2010

Hõivatute arv ja tööõnnetusi 100 000 töötaja kohta

Eestis registreeritakse tööõnnetusi 2,4 korda vähem (Statistikaameti kaalutud andmete põhjal)

Töökeskkonna näitajad

- Tööõnnetuste arv absoluutarvudes kasvas 9,3% e. ligi 300 tööõnnetuse võrra.
- Tööõnnetuste suhtarv 100 000 töötaja kohta kasvas 14% e. 563 tööõnnetust (2009.a – 491).

Raskete tööõnnetuste arv kasvas aastaga ligi 20% ehk 118 õnnetuse võrra.

- Surmaga lõppes 2010. aastal 17 tööõnnetust (2009.a 19).
- Tööõnnetuste kasvu põhjused:
  - majandusolukord;
  - tööintensiivsus;
  - vähese töökogemusega uued töötajad.

Samas võrreldes varasemate aastatega ei ole tööõnnetuste arv siiski kasvanud kriisieelsete aastate tasemele.

Raskete tööõnnetuste põhjused

Tööandjate nägemus ning inspektorite uurimise põhjal:

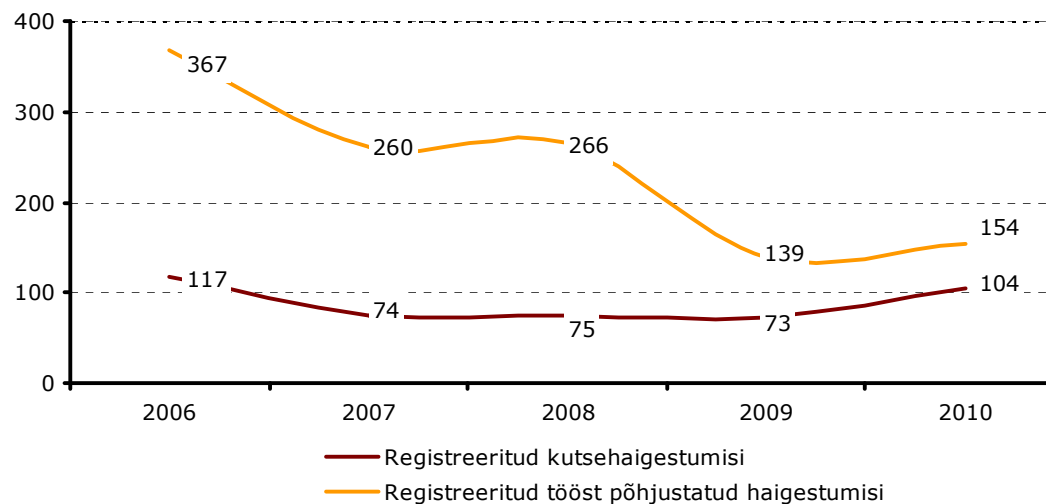
	Tööandja	Inspektor
Tööohutusnõuete rikkumine töötaja poolt	43%	60%
Muud põhjused	42%	23%
Töövahendite mittevastavus tööohutusnõuetele	10%	32%
Puudulik väljaõpe ja juhendamine	8%	40%
Puudulik sisekontroll	6%	43%
Tööohutusnõuete rikkumine teise töötaja poolt	6%	20%

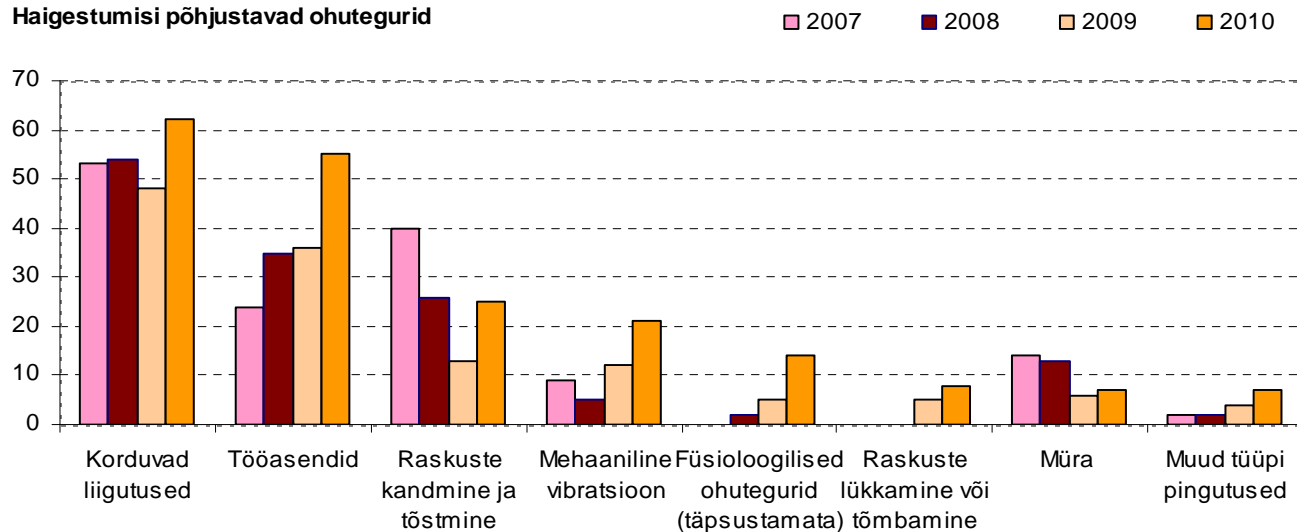
Kutsehaigused ja tööst põhjustatud haigestumised

Registreeritud kutsehaigeid ja tööst põhjustatud haigestunuid

Haigestumisi põhjustavad ohutegurid

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

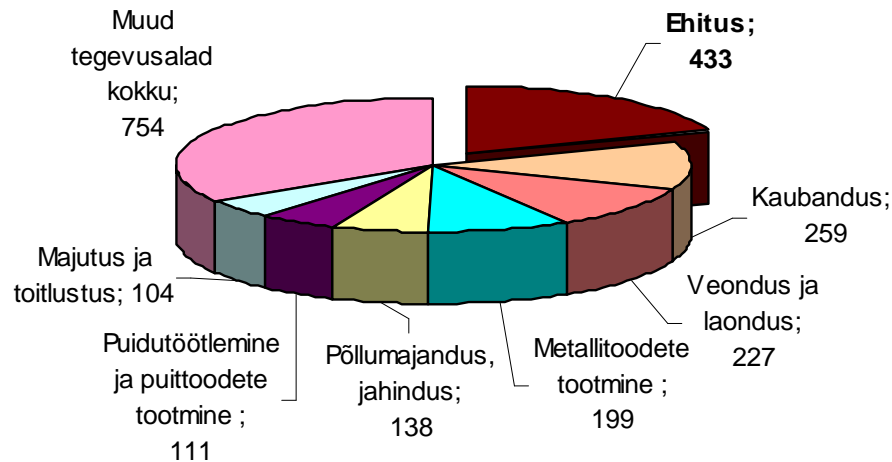
- Töökeskkonna, töösuhete, sõidukijuhtide järelvalve läbiviimine
- Sihtkontrollide läbiviimine
- Inspektorite uue koolitusmeetodi rakendamine
- Inspektorite järelvalve kvaliteedi hindamine
- Tööandjatelt tagasiside küsimine
- Seadusloome toetamine
- Tööandja põhise riskihindamismudeli loomine

Töetervishoiu ja tööohutuse järelvalve

Töetervishoiu ja tööohutuse järelvalve käigus külastati 2010.a kokku **3 718 ettevõtet**, s.h töökeskkonna kontrolli käigus hinnati 2 208 ettevõtet.

Töökeskkonna kontrolliga hõlmatud tegevusvaldkonna ettevõtete arv

Hinnangud töökeskkonna ohuteguritele ja tööandja tegevusele

Kõiki tegureid üldiselt arvestades hindasid inspektorid töökeskkonna:

	2008.a	2009.a	2010.a
Heaks	34%	39%	53%
Pigem heaks	48%	43%	26%

Seega anti keskmiselt **79%** ettevõtetes ohuteguritele ja töökeskkonnaga seotud tegevustele positiivne hinnang (2009.a ja 2008.a – 82%).

	2008.a	2009.a	2010.a
Pigem halvaks	13%	12%	13%
Halvaks	5%	6%	8%

Järelekontrolli käigus hinnati töökeskkonna ohutegureid ja töökeskkonnaalast tegevust vastavalt:

heaks 65% (2009.a - 47%)   pigem halvaks 4% (2009.a - 4%);
pigem heaks 28% (2009.a - 48%)   halvaks 2% (2009.a - 1%).

2010.a läbiviidud sihtkontrollid

Üleriigilised sihtkontrollid:

- Metallitööde sihtkontroll;
- Ohtlike kemikaalide kasutamise sihtkontroll (Euroopa Vanemtööinspektorite Komitee poolt korraldatud kampaania raames)

Kohalike inspeksioonide poolt valitud sihtkontrolli teemadeks olid:

- **Põhja inspeksiooni tööpiirkonnas:**
  - Töötajate juhendamine ja väljaõpe töökohal
  - Müra
  - Stress
- **Lõuna inspeksiooni tööpiirkonnas:**
  - Töötingimused lõbustusasutustes;
  - Ohud soojamajanduses;
  - Töötingimused autoremondi töökodades;
- **Ida inspeksiooni tööpiirkonnas:**
  - Ohumärguannete ja isikukaitsevahendite kasutamine ettevõttes;
  - Köökide sisekliima, töövahendid ja köögis raskuste käsitsi teisaldamine;
- **Lääne inspeksiooni tööpiirkonnas:**
  - Isikukaitsevahendite kasutamine ehitusel;
  - Töökohtade sihtkontroll.

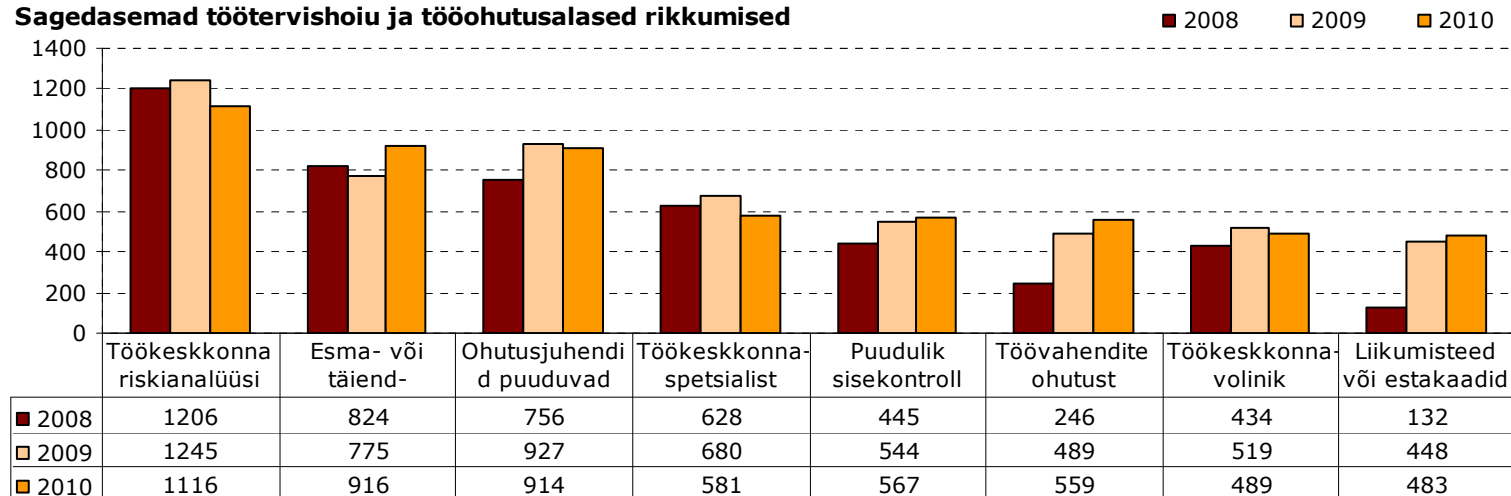
Kokkuvõtted sihtkontrollide tulemustest lisatakse TI veebilehele.

Rikkumisi tuvastati 15 959 (2009.a - 13 780), millest 61% fikseeriti ettekirjutustes (2009.a – 37%).

Tähtaegselt täideti 67% inspektorite poolt esitatud nõuetest.

Sagedasemad tervishoiu ja tööohutusalased rikkumised

Järeldused töökeskkonnajärelevalve kohta ...

- on tuvastatud rohkem rikkumisi;
- määratakse sunniraha hoiatusi;
- töö peatatakse ning ohtlike töövahendite kasutamine keelatakse.

Järelevalve ettevõtete üle on muutunud küll tõhusamaks, kuid ettevõtetes on tekkinud rohkem tõrkeid töötervishoiu- ja tööohutuse nõuete täitmise osas.

Uue koolitusmeetodi rakendamine

- Eesmärk: Järelevalve oleks ühetaoline kogu riigis (kõik inspektorid saaksid asjadest aru ühtemoodi)
- Grupikoolitused, mis koosnevad kahest osast:
  - tööandja külastamine
  - külastuse grupianalüüs (millised olid rikkumised, millist sanktsiooni rakendada kuidas vormistada)
- Koolitusel on korraga ca 10 inimest.
- Osalejad on erinevatest kohalikest inspektsioonidest.

Töösuhete järelevalve

Rikkumisi töölepingu seaduse erinevate sätete täitmisel tuvastati järelevalve käigus kokku **1535**, millest ligemale pooled fikseeriti ettekirjutuses. Ettekirjutus koostati 505 e. 73% kontrollitud ettevõttele.

- Tähtajaks täitmata nõuete osakaal töösuhete puhul jäi 8% piiresse.

Sagedasemad töösuhetealased rikkumised ettevõtetes olid järgmised:

- töötingimustest teavitamata jätmine;
- muud töölepingu seadusest tulenevad rikkumised;
- igapäevase puhkeaja nõuete rikkumised;
- öötöö ja/või riigipühal tehtud töö hüvitamata jätmine;
- töötasu alammäärast madalama töötasu maksmine.

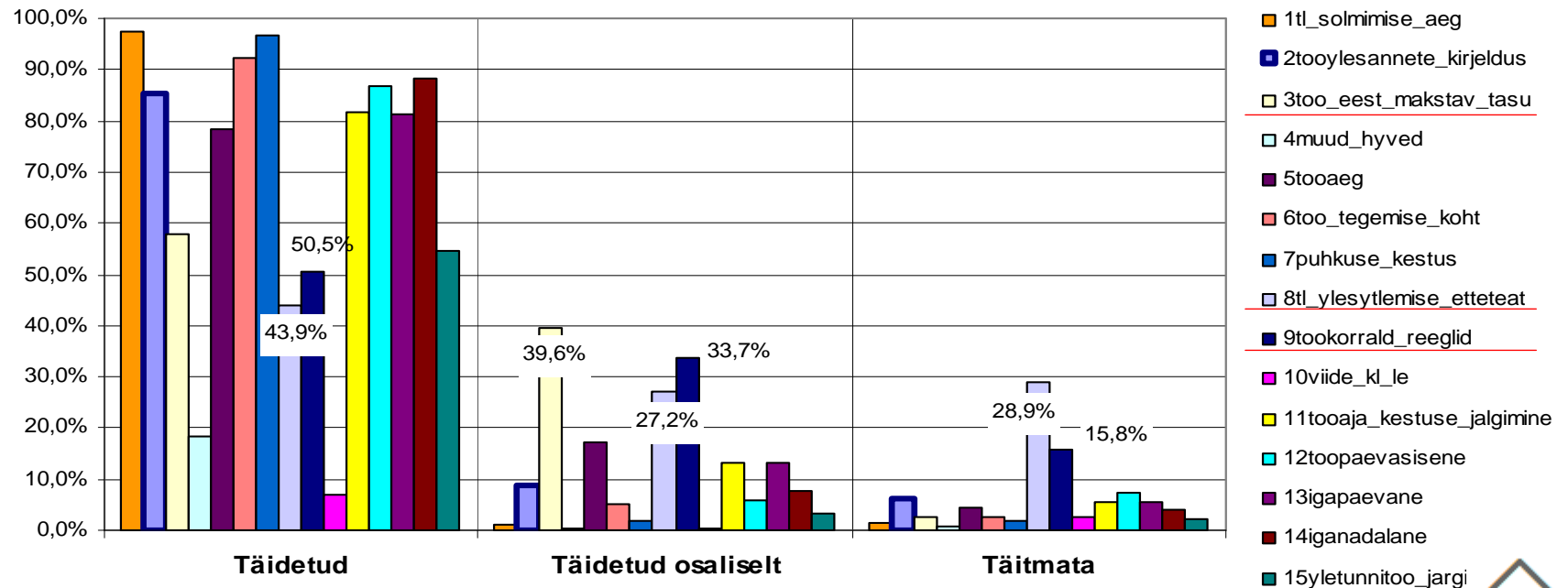
Sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontrolli tulemused

- Sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontrolli viidi 2010.a üle Eesti läbi **158**. Kokku kontrolliti 1273 sõidukijuhi töö- ja puhkeaja nõuete täitmist 61 600 tööpäeva ulatuses (2009.a vastavalt 1604 ja 42 889).

Töösuhete järelevalve käigus antud hinnangud:

- Hinnangute eesmärgiks oli välja selgitada kuidas tööandjad täidavad töölepingu seadusest tulenevaid nõudeid, eelkõige töötajate teavitamist töölepingu tingimustest (TLS §5 alusel). Eraldi pöörati tähelepanu töö- ja puhkeaja sätete täitmisele. Kokku hinnati 412 ettevõtet.
- Tegevusaladest paistsid täitmata nõuete osas enim silma transpordi ja toitlustuse sektor!

3. Tagada õiglane ja kiire töövaidluse lahendamine

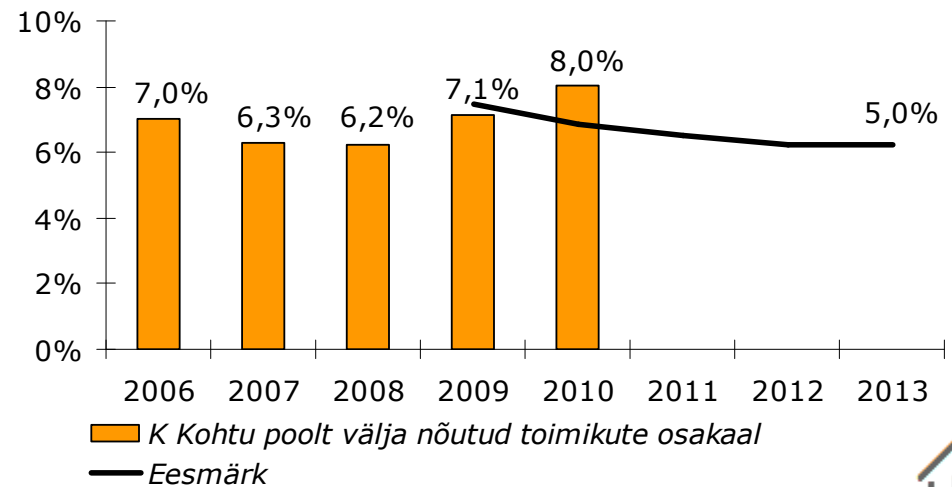
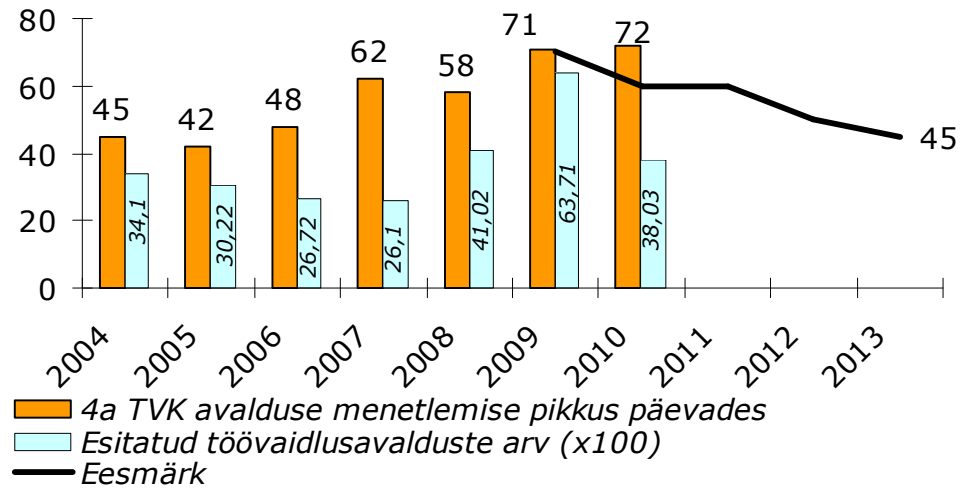
Eesmärk:

Töövaidluse osapooltele on tagatud kiire ja asjatundlik töövaidluse lahendamine.

Otsused on põhjendatud ja vaidluspooltele arusaadavad.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

- Tallinnas V töövaidluskomisjoni moodustamine
- TVK otsuste kättetoimetamise korralduse rakendamine
- Koolitus TVK juhatajatele normi- ja tõendiargumendi teemal

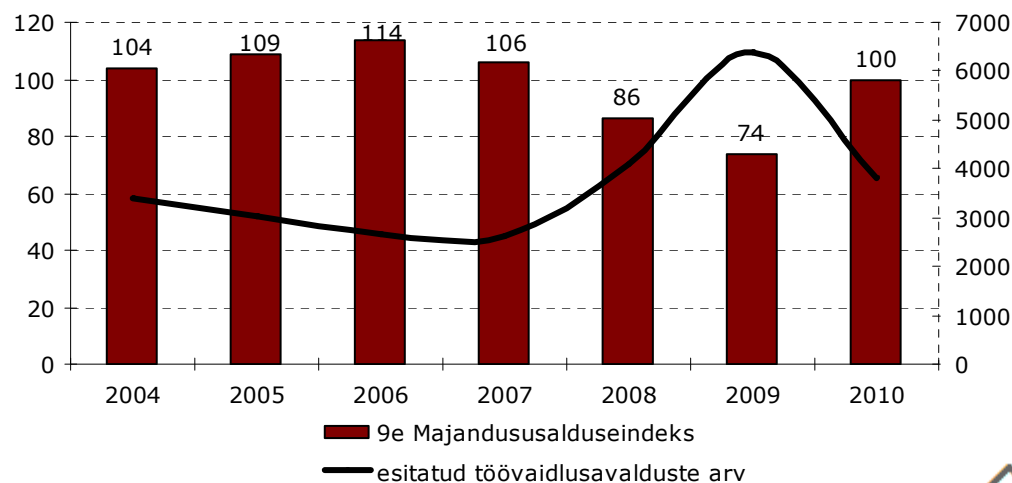
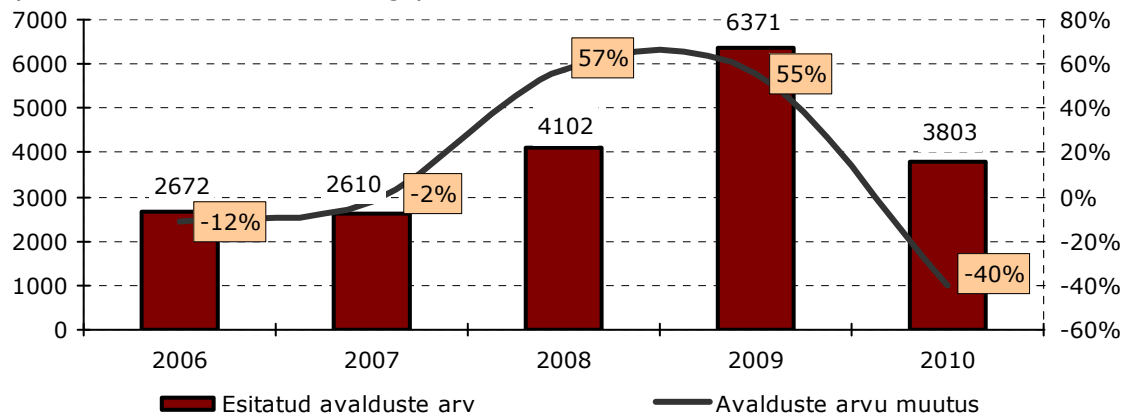
Töövaidlused

- **Töövaidlusavalduste arv** langes 40%.

Sagedamini esitatud nõuded:

- töölepingu ülesütleamise vaidlustamine;
- töötamise ajal maksmata töötasu;
- töölepingu lõpetamisega sissenõutavaks muutunud summad;
- maksmata puhkusetasu.

Töövaidluskomisjonidele esitatud avaldused
(muutus võrreldes eelmise aastaga)

4. Tõsta nõustamise kvaliteeti

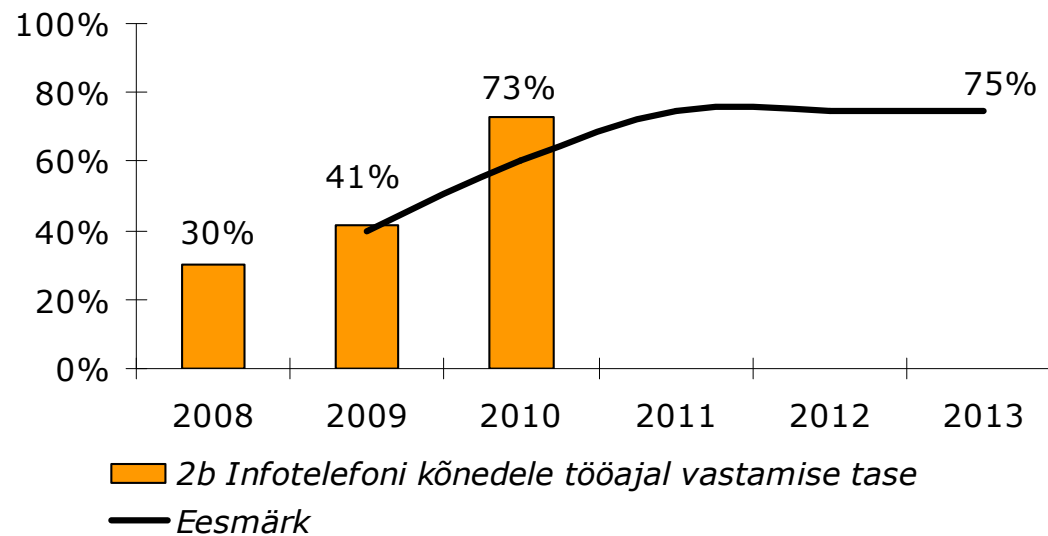
Eesmärk:

Töösuhete osapoolte selgitustaotlustele vastamine on kättesaadav, asjakohane ja usaldusväärne.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

- Nõustamise kvaliteedistandardi ettevalmistamine
- Juristi infotelefoni kasutatavuse monitoorimine
- Juristide vastamise tehnilise keskkonna parandamine (käed-vaba süsteem)

Nõustamistegevus

- **Infotelefon**

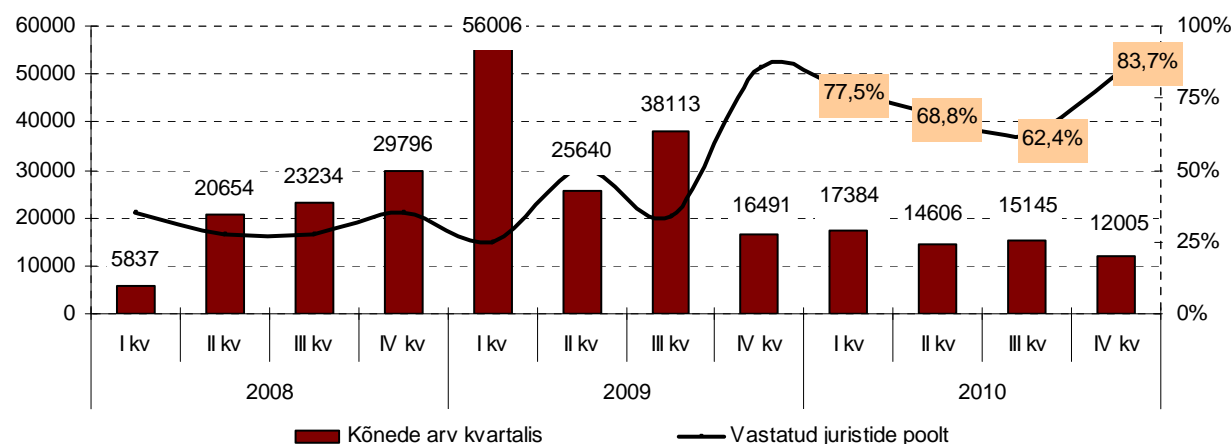
Aasta jooksul helistati infotelefonile **59 140** korral, millest vastati **37 562** e. **73%** kõnele (2009.a - 41%). Infotelefon on stabiilselt tööle rakendunud ning kõnede arv kuus jääb keskmiselt 3500 kõne piiresse.

- **E-kirjadele vastamine**

Tööinspektsiooni üldmeili aadressile saabus aasta jooksul ligi 3000 selgitustaotlust.

- **Nõustamine vastuvõtul**

Tööinspektsiooni poolt pakutavatel õigusalastel nõustamistel käis aasta jooksul ligi 6700 kodanikku.

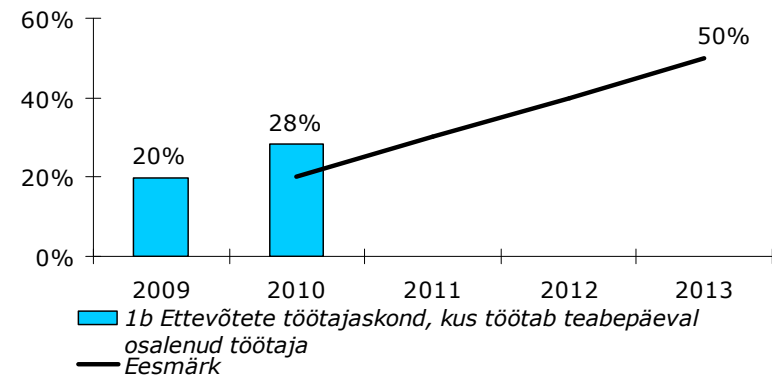
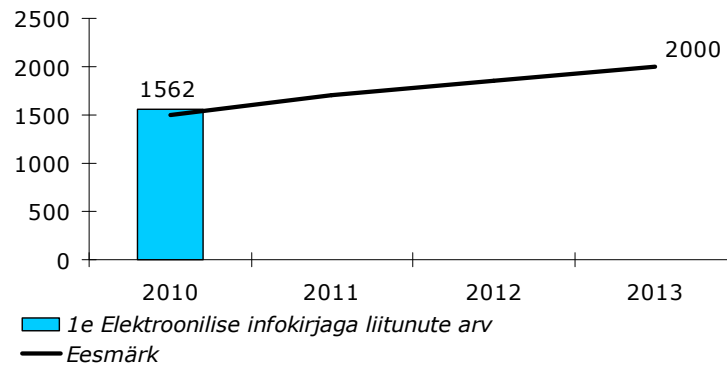
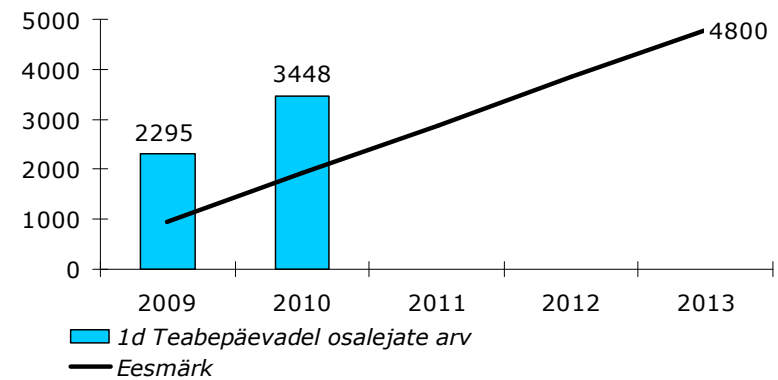
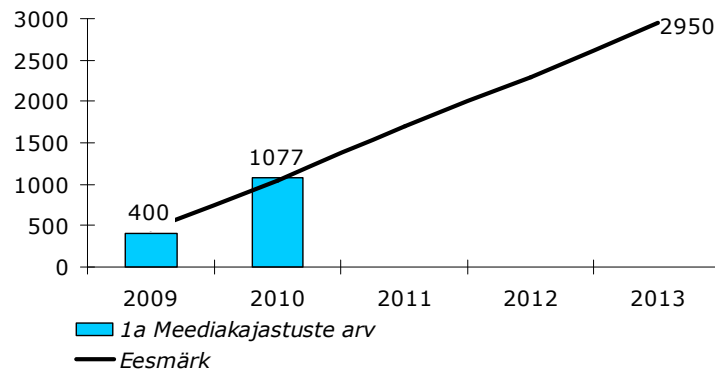
5. Tõhustada teavitustegevust

Eesmärk:

Tööelu osapooled saavad erinevate infokanalite vahendusel neile vajalikku teavet töökeskkonnast ja töösuhetest.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

- Tööstressi teemaline sotsiaalkampaania
- Kemikaalikampaania „Riskianalüüs ohtlike ainete kasutamisel“ 2010
- Töösuhete probleemsetele aspektidele suunatud teavituskampaania: teabepäevad teemal „Töö- ja puhkeaeg“
- Trükiste koostamine ja väljaandmine
- Tööstressiportaali
- 6 infokirja väljaandmine
- Tööelu portaali ettevalmistamine
- Ehitusmessil osalemine
- Töökeskkonna parimate praktikate kogumine, levitamine, tunnustamine

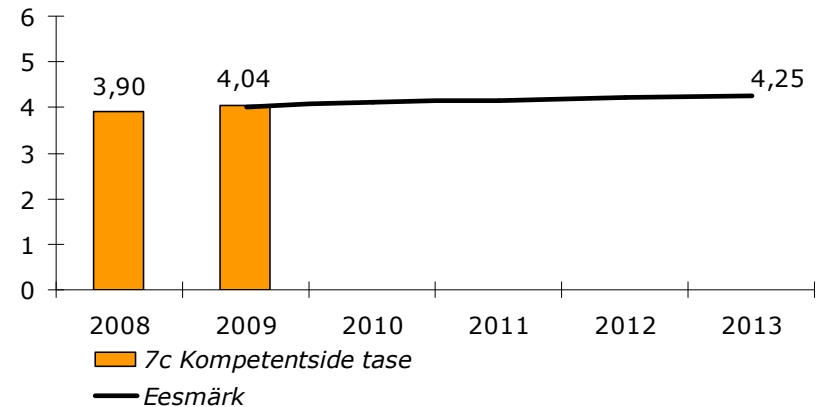
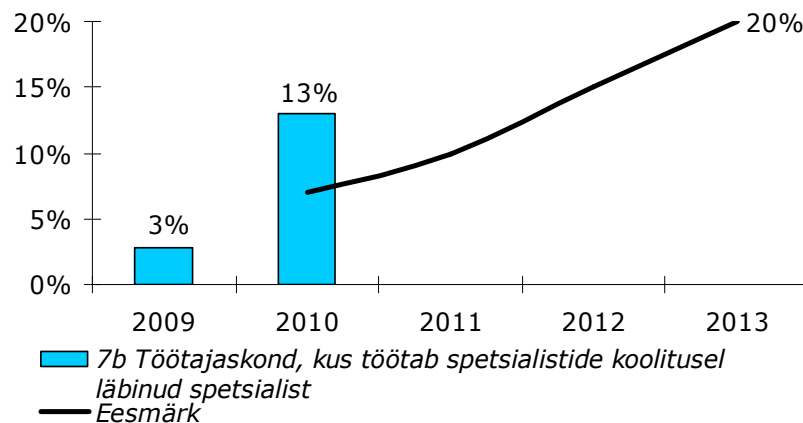
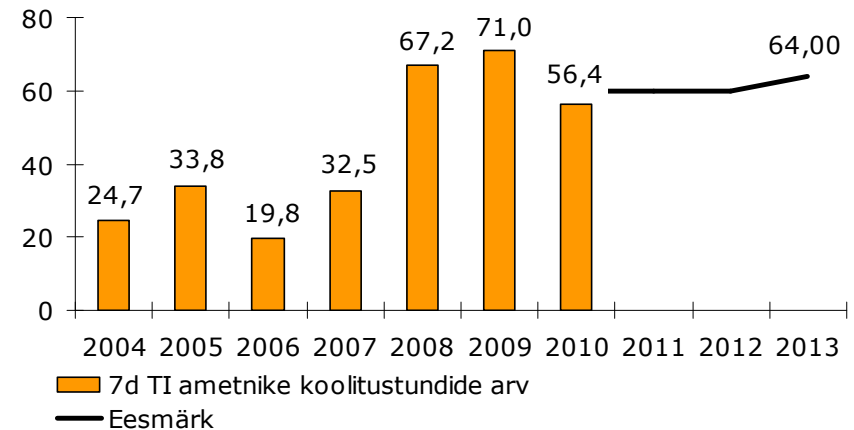
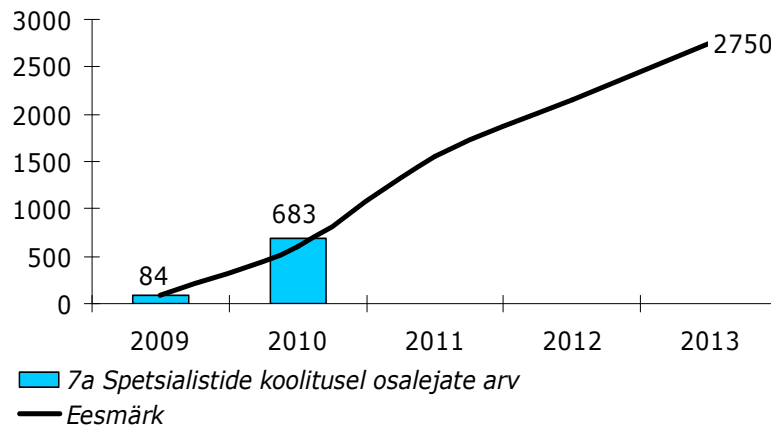
6. Arenguvaade

- **Alustada koolitustegevusega**
Eesmärk: Tööandjatele ja töötajatele professionaalselt korraldatud koolitused on asjakohased ning suurendavad oluliselt osalejate teadmisi töötamisega seotud teemadel.
- **Suurendada töötajate kompetentsi**
Eesmärk: Töötajaid hinnatakse ja arendatakse väljatöötatud ning edasiarendatud kompetentside alusel.
- **Luua protsesside juhtimise süsteem**
Eesmärk: Tööinspektsiooni läbiviidavad protsessid on standardiseeritud ning selgelt arusaadavad.
- **Luua E-inspektsioon**
Eesmärk: Tööandjate, töötajate ja partnerite kasutatav elektrooniline keskkond võimaldab neil lihtsalt ja kiirelt suhelda Tööinspektsiooniga ning tööandjad saavad jälgida oma menetluste kulgu.

Saavutatud tulemused ja eesmärgid

Eesmärgi saavutamiseks tehti ...

- Töökeskkonnaspetsialistide koolitused, s.h valikmooduli koolitused:
  - ✓ Töötajate töökeskkonnaalane koolitus ettevõttes;
  - ✓ Valgustus;
  - ✓ Füsioloogilised ohutegurid;
  - ✓ Psühhosotsiaalsed ohutegurid
- Väikeettevõtete juhtide koolitused
- Kutsekoolide tööohutusõpetajate täiendkoolituse programmi väljatöötamine ja pilootkoolituse läbiviimine
- TI ametnike koolitused
- Protsesside kaardistamine
- eTI analüüs ning rakenduse loomine

2010.a kokkuvõtte

- Töökäsi on jätkuvalt vähe, kuid tööintensiivsus kasvab;
- Tööõnnetuste arv on suurenenud, s.h. rasked tööõnnetused;
- Töövaidlused on vähenenud;
- Tuvastatud on rohkem rikkumisi kui varasematel aastatel;
- Töö peatatakse ning ohtlike töövahendite kasutamine keelatakse;
- Hinnangud ettevõtete ohuteguritele ja tööandjate tegevusele on siiski paranenud;
- Teostatakse jälle töösuhetealast järelevalvet koos hinnangute andmisega töölepingu seadusest tulenevate nõuete täitmisele;
- Infotelefonile vastamise tase on märgatavalt paranenud;
- Üleriigiline teavitust ja koolitustegevus toimib hästi;
- Organisatsioonil on fikseeritud oma arenguvaade.

